

Duurzaamheidsinformatie voor Vermogensbeheer Duurzaam met individuele lijnen en aanvullende afspraken

Inhoud

Samenvatting	3	›
Geen duurzame beleggingsdoelstelling	6	›
Ecologische of sociale kenmerken van het financiële product	9	›
Beleggingsstrategie	10	›
Aandeel beleggingen	16	›
Monitoring ecologische of sociale kenmerken	17	›
Methodologieën	18	›
Databronnen en -verwerking	19	›
Methodologische en databeperkingen	20	›
Due diligence	21	›
Engagementbeleid	22	›
Aangewezen referentiebenchmark	23	›

Samenvatting

Geen duurzame beleggingsdoelstelling

Vermogensbeheer beleggingsconcept Duurzaam met individuele lijnen en aanvullende afspraken (hierna samen 'Vermogensbeheer Duurzaam') valt onder artikel 8 van de SFDR. Dit financiële product promoot ecologische of sociale kenmerken, maar heeft geen duurzame beleggingsdoelstelling. Desalniettemin zal het product minimaal 20% van het vermogen aanhouden in duurzame beleggingen.

Ecologische of sociale kenmerken van het financiële product

Vermogensbeheer Duurzaam promoot de volgende ecologische kenmerken:

- mitigatie van klimaatverandering en adaptatie aan klimaatverandering in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs;
- bescherming van biodiversiteit en ecosystemen;

Vermogensbeheer Duurzaam promoot de volgende sociale kenmerken:

- uitsluiten van controversiële activiteiten als gevolg van de schending van beginselen van het UN Global Compact;
- uitsluiten van de productie en het gebruik van controversiële wapens.

Voor de ecologische en sociale kenmerken is geen specifieke benchmark vastgesteld, maar Vermogensbeheer Duurzaam heeft zich ertoe verbonden om een bijdrage aan het Klimaatakkoord van Parijs te leveren en streeft dan ook naar een CO₂-intensiteit die geringer is dan die van de op het Klimaatakkoord van Parijs afgestemde EU-benchmark. Deze benchmark gaat uit van een vermindering met 50% per eind 2019 versus de regionale benchmark voor aandelenbeleggingen en vervolgens een verdere daling met 7% per jaar.

Beleggingsstrategie

Het promoten van duurzaam beleggen wordt gestalte gegeven via de consistente implementatie van het ESG-beleid van Vermogensbeheer Duurzaam. Omdat Vermogensbeheer Duurzaam direct in individuele titels of via andere beleggingsfondsen belegt, zijn ESG-criteria leidend voor de selectie en monitoring van deze individuele titels en beleggingsfondsen.

Passieve aandelenbeleggingsfondsen moeten een 'best-in-class' beleid hebben. Dit beleid moet voorzien in de uitsluiting van minstens 50% van het beleggingsuniversum.

Beheerders van beleggingsfondsen met een actief beleggingsbeleid moeten een duidelijk ESG-beleid hebben dat minimaal een passief 'best-in-class' beleid evenaart.

Bij de selectie van individuele titels is het doel om de karakteristieken van de relevante marktindex (Europese of Noord-Amerikaanse aandelenindex) grotendeels te volgen. Bij de selectie van individuele titels wordt een best-in-class beleid toegepast. Dit houdt in dat de onderneming voor selectie op ESG-criteria wordt beoordeeld op zowel gedragingen als productbetrokkenheid. Bedrijven betrokken bij hoge controverses of ernstige controverses zoals beoordeeld door een externe ESG-dataprovider (Sustainalytics) komen niet voor opname in aanmerking.

Aandeel beleggingen

Hoewel duurzaam beleggen niet de doelstelling is van Vermogensbeheer Duurzaam streven wij er wel naar om een minimumaandeel van 20% duurzame beleggingen die op de EU-taxonomie zijn afgestemd, aan te houden. U kunt hier meer over lezen op onze website onder 'Informatie over hoe het vermogensbeheerconcept ecologische of sociale kenmerken of een combinatie van die kenmerken promoot'.

De duurzame beleggingen zijn gericht op duurzame beleggingen die aan de ecologische doelstellingen 'mitigatie van klimaatverandering' en 'adaptatie aan klimaatverandering' zijn gerelateerd.

Monitoring ecologische of sociale kenmerken

Elk kwartaal worden de individuele titels en de beleggingen in de beleggingsfondsen waarin wij voor u beleggen gescreend op naleving van de ESG-criteria van Van Lanschot Kempen. Dit stelt Van Lanschot Kempen in staat om de ESG-prestatie van alle ondernemingen in de portefeuilles van de beleggingsfondsen waarin wij voor u beleggen te monitoren en de dialoog met de ondernemingen en beleggingsfondsen over eventueel gesignaleerde kwesties te stimuleren. Voor de fondsen worden de uitkomsten van het screeningproces worden besproken in sessies tussen het Manager Research & Selection Team (MRS-team) en de beheerders van de beleggingsfondsen, voor de individuele titels worden de uitsluitingen direct toegepast door de beheerders van Vermogensbeheer Duurzaam.

Methodologieën

Indicatoren van belangrijkste ongunstige effecten worden op zowel individueel als op portefeuilleniveau gemonitord. De economische activiteiten van portefeuilleondernemingen kunnen ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren hebben.

CO₂-intensiteit is de belangrijkste parameter voor de uitstoot van koolstof en wordt berekend op basis van de omzet (gewogen gemiddelde CO₂-intensiteit); dit gebruiken wij voor ons commitment, onze ambitie en onze doelstellingen. Wij berekenen de CO₂-intensiteit ook op basis van de ondernemingswaarde, die eveneens door de EU-benchmarks wordt gebruikt.

Afstemming op de EU-taxonomie wordt gemeten aan de hand van de omzet. Hiervoor gebruiken wij feitelijke gegevens van de ondernemingen zelf in combinatie met de schatting van een externe partij van de afstemming op de EU-taxonomie.

Databronnen en -verwerking

Externe dataleveranciers omvatten, maar zijn niet beperkt tot, Institutional Shareholder Services (ISS) dat wij voor data over bestuur, CO₂ en Sustainable Development Goals gebruiken, MSCI ESG Research dat wij voor ESG-ratings van ondernemingen en data over productbetrokkenheid en het UN Global Compact gebruiken, en Sustainalytics dat wij voor data over productbetrokkenheid en negatieve screening van de individuele titels gebruiken. De mate waarin de beleggingen in ecologisch duurzame economische activiteiten conform de EU-taxonomie plaatsvinden, wordt aan de hand van de omzet gemeten. Hiervoor zijn wij afhankelijk van een externe dataleverancier (MSCI ESG), die feitelijke gegevens van ondernemingen waarin is belegd, in combinatie met eigen schatting van de afstemming op de EU-taxonomie gebruikt. Zowel interne als externe data worden verzameld en in meerdere systemen voor data-analyse en interne compliance verwerkt.

Methodologische en databeperkingen

Door externe partijen verstrekte ESG-data zijn verre van perfect. Daarom voeren wij een strikt due diligence-onderzoek uit naar de data die wij in onze ESG-processen gebruiken. Om de kwaliteit van de data te waarborgen, voeren wij regelmatig overleg met opgenomen beleggingsfondsen en externe dataleveranciers. Beperkingen omvatten, maar zijn niet beperkt tot, verschillen tussen door ondernemingen openbaar gemaakte data en door dataleveranciers verstrekte data, inconsistenties tussen dataleveranciers, vooringenomenheid op basis van marktkapitalisatie en modelleringsaannames.

Due diligence

Voordat een individuele titel of beleggingsfonds voor opname wordt goedgekeurd, wordt een due diligence-onderzoek uitgevoerd naar potentiële ESG-risico's en kansen, alsook eventuele controverses in het verleden. ESG due diligence is in de verschillende fasen van het beleggingsproces (screening van beleggingsuniversum, fundamenteel onderzoek en portefeuillebeheer) geïntegreerd.

Engagementbeleid

Als actieve langetermijnbeleggers ontplooiën zowel het MRS-team als de beheerders van de actieve beleggingsfondsen engagementinitiatieven, met als doel waarde te ontsluiten en risico's te verminderen. Voor ons engagementproces zijn duidelijke doelen bepaald, terwijl de voortgang en de resultaten worden gevolgd.

Aangewezen referentiebenchmark

Hoewel er geen index als referentiebenchmark is aangewezen, heeft Vermogensbeheer Duurzaam zich verbonden aan een CO₂-intensiteit die lager is dan die van de op het Klimaatakkoord van Parijs afgestemde EU-benchmark. Deze benchmark gaat uit van een vermindering van de CO₂-intensiteit met 50% per eind 2019 versus de regionale benchmark voor aandelenbeleggingen en vervolgens een verdere daling met 7% per jaar.

Geen duurzame beleggingsdoelstelling

Dit financiële product promoot ecologische of sociale kenmerken, maar heeft geen duurzame beleggingsdoelstelling. Vermogensbeheer Duurzaam wordt als dienstverlening aangemerkt als een Artikel 8 product van de Verordening betreffende informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector (Sustainable Finance Disclosure Regulation – SFDR).

Hoewel Vermogensbeheer Duurzaam geen duurzame beleggingsdoelstelling heeft, willen wij wel aan het Klimaatakkoord van Parijs voldoen en streven wij ernaar om 20% van het beheerd vermogen in duurzame beleggingen aan te houden. Binnen duurzame beleggingen maken wij een onderscheid tussen op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen, overige duurzame beleggingen en sociale beleggingen.

Wij gebruiken Sustainable Impact Solutions van MSCI als instrument om duurzame beleggingen in de portefeuille te meten. Dit betreft ecologische activiteiten gericht op mitigatie van klimaatverandering en energie-efficiëntie, voorkoming van milieuvervuiling en minimalisatie van afval, duurzaam water-, bos- en grondbeheer, terwijl sociale activiteiten bestaan uit de toegang tot basisbehoeften zoals gezondheidszorg, huisvesting en voedingsmiddelen, de verstrekking van mkb-krediet en persoonlijke leningen, onderwijs en overbrugging van de digitale kloof in de minst ontwikkelde landen. Om te bepalen of een onderneming als een duurzame belegging kan worden aangemerkt, wordt een ondergrens van 20% van de omzet gehanteerd. Deze bedrijven mogen daarbij ook geen ernstige afbreuk aanrichten zoals omschreven in ons uitsluitingscriteria. Tot slot moeten de bedrijven ook ons beleid inzake goed bestuur naleven. De mate waarin beleggingen in duurzame economische activiteiten plaatsvinden, wordt gemeten aan de hand van de omzet. Hiervoor zijn wij afhankelijk van een externe dataleverancier (MSCI ESG), die feitelijke gegevens van ondernemingen in combinatie met eigen schatting gebruikt.

Decarbonisatie van Vermogensbeheer Duurzaam tot netto nul

Klimaatverandering is een materieel risico dat een toenemende impact op de wereldmarkten heeft, met vergaande gevolgen voor de aarde en het welzijn van de mens. Het raakt de private en de publieke sector, op zowel mondiaal als lokaal niveau. Om de uitdagingen aan te pakken waarvoor klimaatverandering ons plaatst, is internationale samenwerking een vereiste. Door de ondertekening van het uiterst welkome Klimaatakkoord van Parijs in 2015 hebben bijna alle landen zich ertoe verbonden om de opwarming van de aarde deze eeuw onder 2°C te houden (in vergelijking met het pre-industriële tijdperk) en om te streven naar beperking van de stijging tot 1,5°C.

Wij onderschrijven de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs en hebben een decarbonisatietraject vastgesteld. Dit traject volgen wij in lijn met de op het Klimaatakkoord van Parijs afgestemde EU-benchmark (EU Paris Aligned Benchmark – EU PAB).

Afstemming op EU-taxonomie

We streven ernaar dat de weging duurzame beleggingen die wij voor u aanhouden boven de genoemde minimale percentages onder 'Samenvatting' ligt. De ambitie van Vermogensbeheer Duurzaam voor het minimaandeel duurzame beleggingen is gericht op duurzame beleggingen die aan de ecologische doelstellingen 'mitigatie van klimaatverandering' en 'adaptatie aan klimaatverandering' zijn gerelateerd. De mate waarin de beleggingen in ecologisch duurzame economische activiteiten plaatsvinden, wordt aan de hand van de omzet gemeten. Hiervoor zijn wij afhankelijk van een externe dataleverancier (MSCI ESG), die feitelijke gegevens van ondernemingen waarin is belegd, in combinatie met eigen schatting van de afstemming op de EU-taxonomie gebruikt.

Beleggingsprincipes

Onze beleggingsprincipes passen wij toe op al onze beleggingen, met inbegrip van duurzame beleggingen. De criteria van Van Lanschot Kempen voor verantwoord beleggen zijn gebaseerd op het Global Compact van de Verenigde Naties (UNGC), de VN-beginselen inzake mensenrechten (UN Guiding Principles on Human Rights – UNGP), de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen (OECD Guidelines for Multinational Enterprises (OESO-richtlijnen) en de Principes voor verantwoord beleggen (Principles for Responsible Investment – PRI). Van Lanschot Kempen onderschrijft voorts de

doelen van het Klimaatakkoord van Parijs – en het Nederlands Klimaatakkoord – om de opwarming van de aarde tot 1,5°C te beperken (ruim onder 2°C). Bovengenoemde internationale principes en richtlijnen hebben wij vertaald in specifieke criteria. Op basis van deze criteria screenen wij periodiek de beleggingen binnen Vermogensbeheer Duurzaam, waaronder de individuele titels en de onderliggende fondsen, met uitzondering van liquiditeits- en geldmarktfondsen. Voordat een geldmarktfonds wordt goedgekeurd, voert het MRS-team een due diligence-onderzoek uit naar potentiële ESG-risico's en kansen, alsook eventuele controverses in het verleden. Door de omloopsnelheid van geldmarktfondsen is screening eens per kwartaal niet toepasselijk.

Screening stelt ons in staat om materiële ESG-risico's en kansen in Vermogensbeheer Duurzaam te inventariseren en onze criteria voor engagement en uitsluiting te bepalen. Voor een overzicht van onze uitsluitingscriteria, zie 'Uitsluiting'.

Ongunstige effecten op duurzaamheidsthema's

Om de feitelijke en potentiële ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren te bepalen, past Vermogensbeheer Duurzaam in het beleggingsproces een mix toe van indicatoren van belangrijkste ongunstige effecten en algemene ESG-parameters. De volgende duurzaamheidsindicatoren worden gebruikt om te meten of de verschillende door Vermogensbeheer Duurzaam gepromote kenmerken zijn bereikt.

Klimaat- en overige milieuthema's

- Broeikasgasemissies, biodiversiteit, water en afval: wij sluiten ondernemingen uit die materiële ecologische schade veroorzaken als gevolg van de schending van internationale normen of best practices op ecologisch gebied.
- Broeikasgasemissies, biodiversiteit, water en afval: wij sluiten ondernemingen uit die internationale wet- en regelgeving op ecologisch gebied overtreden.

Ecologische indicatoren (belangrijkste ongunstige effecten)

- De intensiteit van CO₂-emissies wordt gebruikt als een belangrijke parameter voor de verwezenlijking van onze klimaatdoelen voor de middellange en lange termijn (BKG-emissies: indicator 3 van belangrijkste ongunstige effecten (Principal Adverse Impact – PAI)).

Vermogensbeheer Duurzaam promoot mitigatie van klimaatverandering en adaptatie aan klimaatverandering in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs. Dit houdt in dat Vermogensbeheer Duurzaam het doel heeft om in 2050 netto-nul emissie van broeikasgassen te bereiken. In dit kader streeft Vermogensbeheer Duurzaam naar een aanzienlijk lagere CO₂-voetafdruk dan die van de regionale benchmark voor aandelenbeleggingen.

Broeikasgasemissies en CO₂-voetafdruk worden gebruikt bij de samenstelling van de portefeuille en tijdens het overleg met beheerders van onderliggende beleggingsfondsen over hun CO₂-beleid (BKG-emissies: PAI 1 en 2).

- Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitsgevoelige gebieden zoals omschreven in ons Biodiversiteitsbeleid:
Wij voeren overleg met de beheerders van onderliggende actieve aandelenfondsen over hoe zij biodiversiteit in hun beleggingsproces integreren (Biodiversiteit: PAI 7).

Indicatoren voor sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping

- Controversiële wapens (PAI 14): wij sluiten ondernemingen uit die zijn betrokken bij de productie van, handel in en opslag en gebruik van controversiële wapens zoals clustermunities, antipersoonsmijnen, kernkoppen en chemische en biologische wapens).
- Schending van de beginselen van het UN Global Compact (bijvoorbeeld bestrijding van corruptie) (PAI 10): wij sluiten ondernemingen uit waarvan bekend is dat zij actief zijn betrokken bij corruptie (en schending van de beginselen van het UN Global Compact) indien zij geen corrigerende maatregelen nemen en onvoldoende met de autoriteiten samenwerken.

Indicatoren voor sociale thema's, bestuur en rubriek 'geen ernstige afbreuk doen' ('belangrijkste ongunstige effecten')

- Wij sluiten beleggingsfondsen uit met beleggingen in ondernemingen die beginselen van het UN Global Compact en OESO-richtlijnen schenden (Sociale thema's en arbeidsomstandigheden: PAI 10).
- Wij beleggen wel in beleggingsfondsen die met ondernemingen waar processen voor het monitoren van de naleving van het UNGC en de OESO-richtlijnen ontbreken, een dialoog voeren of deze ondernemingen uitsluiten (Sociale thema's en arbeidsomstandigheden: PAI 11).
- De beleggingsfondsen waarin wij beleggen, sluiten ondernemingen uit die zijn betrokken bij de productie of verkoop van controversiële wapens (Sociale thema's en arbeidsomstandigheden: PAI 14) en tabak.

Voor screening, monitoring en engagement met betrekking tot de rubriek 'geen ernstige afbreuk doen' (do no significant harm – DNSH) als onderdeel van het beleggingsproces neemt Vermogensbeheer Duurzaam bovengenoemde indicatoren van belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsthema's in aanmerking.

De methodologieën en parameters voor het monitoren van deze indicatoren en de integratie daarvan in het beleggingsproces worden nader beschreven in de paragraaf 'ESG-integratie' en het hoofdstuk 'Methodologieën'.

Ecologische of sociale kenmerken van het financiële product

Vermogensbeheer Duurzaam promoot de volgende **ecologische** kenmerken:

- mitigatie van klimaatverandering en adaptatie aan klimaatverandering in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs;
- bescherming van biodiversiteit en ecosystemen.

Voor de realisatie van bovengenoemde ecologische kenmerken is geen specifieke duurzaamheidsindex als referentiebenchmark aangewezen. Wij onderschrijven de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs en hebben een decarbonisatietraject vastgesteld. Dit traject volgen wij in lijn met de op het Klimaatakkoord van Parijs afgestemde EU-benchmark (EU PAB). Deze benchmark gaat uit van een vermindering van de CO₂-intensiteit met 50% per eind 2019 versus de regionale benchmark voor aandelenbeleggingen en vervolgens een verdere daling met 7% per jaar.

Vermogensbeheer Duurzaam promoot de volgende **sociale** kenmerken:

- uitsluiten van controversiële activiteiten als gevolg van de schending van beginselen van het UN Global Compact en OESO-richtlijnen;
- uitsluiten van de productie en het gebruik van controversiële wapens.

Voor de realisatie van bovengenoemde sociale kenmerken is geen specifieke duurzaamheidsindex als referentiebenchmark aangewezen.

Beleggingsstrategie

ESG-aanpak Van Lanschot Kempen

Van Lanschot Kempen is een vermogensbeheerder die gelooft in betrokken aandeelhouderschap en een lange beleggingshorizon; dit komt alle stakeholders ten goede. Waardecreatie staat centraal in onze dienstverlening aan klanten. Wij denken dat onze opstelling als vermogensbeheerder die betrokkenheid in ESG-thema's (milieu, maatschappij en bestuur) toont en het vizier steeds op de lange termijn gericht houdt, essentieel is om onze klanten te helpen bij het behoud en de groei van duurzaam vermogen dat een positieve impact op milieu en maatschappij heeft en ook economisch rendement oplevert.

Van Lanschot Kempen heeft zich gecommitteerd aan de creatie van extra waarde. Ons ESG-beleid heeft vier pijlers.

1. **Uitsluiting:** niet beleggen in ondernemingen die bij controversiële activiteiten of controversieel gedrag zijn betrokken.
2. **ESG-integratie:** waarborgen dat we in onze beleggingsanalyses en processen voldoende rekening houden met duurzaamheidsrisico's en kansen.
3. **Actief aandeelhouderschap:** onze invloed aanwenden om via engagement en uitoefening van stemrechten ondernemingsgedrag ten aanzien van specifieke ESG-thema's te verbeteren en positieve verandering tot stand te brengen.
4. **Positieve impact:** beleggen met als doel positieve resultaten voor milieu en maatschappij te realiseren, onder meer in de vorm van bijdragen aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals – SDG's) van de Verenigde Naties en de Europese Green Deal.

Om onze aanpak van duurzaamheid in de praktijk te brengen gaan wij de discussie aan over een grote verscheidenheid van strategische, financiële en ESG-onderwerpen. Bovendien verwachten wij dat actieve fondsen een engagementtraamwerk en stembeleid hebben.

Als actieve aandeelhouder wenden wij onze invloed aan om de ESG-prestaties van de ondernemingen waarin wij beleggen te verbeteren. Dit helpt ons om enkele van de meest urgente en belangrijke duurzaamheidskwesties waarvoor ondernemingen en de hele wereld zich geplaatst zien, aan te pakken. Focusthema's in ons engagement zijn mensenrechten, rechten van werknemers, klimaatverandering en bestuur. Samen met andere beleggers en denktanks binnen de sector dragen wij bij aan de ontwikkeling van principes en standaarden voor maatschappelijk verantwoord ondernemen, op zowel sector- als ondernemingsniveau.

Bij onze beoordeling of ondernemingen waarin wij via de beleggingsfondsen voor u in beleggen, zich aan de praktijken van goed bestuur houden, nemen wij de relevante indicatoren van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren in aanmerking. Met behulp van een ESG-filter sluiten wij ondernemingen uit die zeer ernstige schade aan mens, milieu, maatschappij toebrengen en/of geen goed bestuur hebben.

Promoten van ecologische of sociale kenmerken

Dit financiële product promoot ecologische of sociale kenmerken, maar heeft geen duurzame beleggingsdoelstelling.

De klimaat gerelateerde kenmerken worden gerealiseerd via de consistente implementatie van het ESG-beleid van Van Lanschot Kempen. Het ESG-beleid is in het beleggingsproces van onze strategie volledig geïmplementeerd onder vier pijlers: Uitsluiting, ESG-integratie, Actief aandeelhouderschap en Positieve impact. Hieronder lichten wij dit nader toe.

1. **Uitsluiting.** Om te beginnen sluiten de individuele titels en de beleggingsfondsen waar wij voor u in beleggen ondernemingen uit die in potentie de verwezenlijking van bovengenoemde kenmerken van duurzaam beleggen negatief kunnen beïnvloeden. Vanwege de negatieve impact op klimaatverandering en/of het milieu sluiten wij ondernemingen uit die bij de winning van thermische steenkool of teerzand zijn betrokken of hun omzet voor een aanzienlijk deel uit de kolengestookte opwekking van elektriciteit halen. Wij monitoren en meten van jaar tot jaar zowel de absolute vermindering van emissies als de vermindering van de CO₂-intensiteit van de onderliggende ondernemingen in de aandelencomponent van Vermogensbeheer Duurzaam (zie de paragraaf 'Uitsluiting').

2. **ESG-integratie.** Ten tweede beleggen wij bij voorkeur in individuele titels van ondernemingen en beleggingsfondsen die risico's en kansen op klimaatgebied in hun selectieproces integreren en in staat zijn om een bijdrage aan een CO₂-arme economie te leveren (zie de paragraaf 'ESG-integratie').

Individuele titels die geschikt worden geacht voor opname in de portefeuilles worden grondig beoordeeld op duurzaamheidscriteria voor opname. De beoordeling is opgebouwd uit twee bouwblokken, gedragingen en productbetrokkenheid.

3. **Actief aandeelhouderschap.** Ten derde richten wij onze engagementinitiatieven vooral op de meest CO₂-intensieve sectoren. Doel is de informatieverstopping en het beleid te verbeteren. Zo willen wij aan de vermindering van de CO₂-intensiteit bijdragen en ondernemingen in de richting van een CO₂-neutrale economie sturen (zie de paragraaf 'Actief aandeelhouderschap').
4. **Positieve impact.** Tot slot hebben wij een positieve impact via beleggingen in economische activiteiten die op de EU-taxonomie zijn afgestemd.

Uitsluiting

Het uitsluitingsbeleid zorgt ervoor dat wij door onze beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan de duurzame beleggingen.

Van Lanschot Kempen uitsluitingscriteria

In lijn met het algemene beleid van Van Lanschot Kempen sluit Vermogensbeheer Duurzaam alle ondernemingen uit die op de Uitsluitingslijst van Van Lanschot Kempen Investment Management NV (hierna VLK Investment Management) staan. Wij gebruiken deze lijst die elk kwartaal geëvalueerd en bijgewerkt wordt door VLK Investment Management. De Uitsluitingslijst van VLK Investment Management geldt voor alle opgenomen individuele titels en beleggingsfondsen in Vermogensbeheer Duurzaam. Ondernemingen op deze lijsten zijn betrokken bij de productie van controversiële wapens zoals clustermunities, antipersoonsmijnen, kernkoppen en chemische en biologische wapens, halen hun omzet voor een aanzienlijk deel uit de productie of distributie van tabak of zijn betrokken geweest bij ernstige controverses (schending van UNGC). Daarnaast sluit VLK Investment Management ondernemingen uit die zich volledig op steenkool en teerzand richten omdat deze activiteiten een ongunstig effect op klimaatverandering hebben. Ondernemingen waarin de beleggingsfondsen hebben belegd en die op de Uitsluitingslijsten van VLK Investment Management staan, monitoren wij periodiek. Indien een naam op de Uitsluitingslijst staat en ook in de portefeuille van een beleggingsfonds voorkomt waarin wij voor u beleggen, gaan we de dialoog met de beheerder aan, met als insteek de verkoop van het belang. Indien op enig moment een beleggingsfonds weigert mee te werken, zullen wij overwegen om het beleggingsfonds te verkopen. De Uitsluitingslijsten staan op: <https://www.vanlanschotkempen.com/-/media/files/documents/investment-management/esg/exclusions-and-avoidances/exclusion-list.ashx>

Aanvullende op normen gebaseerde criteria

Vermogensbeheer Duurzaam verlangt van de beheerders van onderliggende beleggingsfondsen dat hun uitsluitingsbeleid minstens even strikt is als het eigen beleid van Vermogensbeheer Duurzaam. Dit beleid omvat een normatieve screening en een screening op basis van productontwikkeling. In de onderstaande tabellen worden deze uitsluitingen toegelicht.

1. Uitsluitingscriteria – gedrag

Thema	Rationale	Criteria
Mensenrechten	Mensenrechten worden in brede kring als fundamenteel voor een beschaafde samenleving beschouwd en gerespecteerd.	– Ondernemingen of landen die de mensenrechten zoals vermeld in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de VN schenden, worden uitgesloten.
Arbeidsomstandigheden	Dwang- en kinderarbeid zijn focusgebieden binnen dit thema. Productief en waardig werk is essentieel voor eerlijke globalisering en vermindering van armoede.	– Ondernemingen of landen die direct bij dwangarbeid zijn betrokken, worden uitgesloten (ILO-normen). – Ondernemingen of landen die indirect bij dwangarbeid zijn betrokken, bijvoorbeeld via onderaannemers of toeleveranciers, worden uitgesloten. – Ondernemingen die de ILO-normen voor kinderarbeid schenden, worden uitgesloten.

Bestrijding van corruptie	Betrokkenheid bij corruptie geldt als overtreding van het UN Global Compact en doorgaans ook van nationale wetgeving.	- Ondernemingen waarvan bekend is dat zij actief bij corruptie betrokken zijn en die geen corrigerende maatregelen nemen en onvoldoende met de autoriteiten samenwerken, worden uitgesloten.
Milieu	Bepaalde activiteiten kunnen ernstige milieuschade veroorzaken via vervuiling, verlies van biodiversiteit en uitputting van natuurlijke hulpbronnen, inclusief water.	- Ondernemingen die internationale milieuwet- en regelgeving overtreden, worden uitgesloten. - Ondernemingen die als gevolg van de schending van internationale normen of best practices op ecologisch gebied, materiële milieuschade blijken te veroorzaken, worden uitgesloten. - Landen die het Klimaatakkoord van Parijs niet hebben geratificeerd, worden uitgesloten.

2. Uitsluitingscriteria – product

Thema	Rationale	Criteria
Controversiële wapens	Bepaalde categorieën wapens en bewapening worden in brede kring als controversieel aangemerkt vanwege het potentiële gevaar voor de burgerbevolking.	- Ondernemingen die zijn betrokken bij de productie van, handel in en opslag en gebruik van controversiële wapens zoals clustermunitie, antipersoonsmijnen, kernkoppen en chemische en biologische wapens, worden uitgesloten.
Wapens	Wij onderkennen dat van wapens en bewapening schadelijk misbruik kan worden gemaakt. Wij vragen ondernemingen die bij de productie of het gebruik van wapens zijn betrokken, om internationale wetgeving en best practices strikt in acht te nemen door middel van verantwoord beleid en praktijken.	- Ondernemingen die > 5% van hun omzet uit de productie of verkoop van wapens halen, worden uitgesloten. - Voor de uitsluitingscriteria voor controversiële wapens wordt verwezen naar 'Controversiële wapens' hierboven.
Tabak	Wij onderkennen het potentieel schadelijke effect van de productie en consumptie van tabak voor de gezondheid op zowel individueel als maatschappelijk niveau, de economie en het milieu.	- Ondernemingen die > 0% van hun omzet uit de vervaardiging van tabaksproducten halen, worden uitgesloten. - Ondernemingen die > 5% van hun omzet uit de detailhandel in of distributie van tabaksproducten halen, worden uitgesloten. - Ondernemingen die > 20% van hun omzet uit tabakgerelateerde producten en diensten halen, worden uitgesloten.

3. Aanvullende uitsluitingscriteria voor passieve aandelenfondsen

Thema	Rationale	Criteria
Pornografie	Bepaalde categorieën wapens en bewapening worden in brede kring als controversieel aangemerkt vanwege het potentiële gevaar voor de burgerbevolking.	- Ondernemingen die zijn betrokken bij de productie van, handel in en opslag en gebruik van controversiële wapens zoals clustermunitie, antipersoonsmijnen, kernkoppen en chemische en biologische wapens, worden uitgesloten.
Alcohol	Wij onderkennen het potentieel schadelijke effect van de productie en consumptie van alcohol voor de gezondheid op zowel individueel als maatschappelijk niveau, de economie en het milieu.	- Ondernemingen die >5% van hun omzet uit de productie van alcoholische dranken halen, worden uitgesloten. - Ondernemingen die >15% van hun omzet uit de distributie van alcoholische dranken of gerelateerde producten en diensten halen, worden uitgesloten.

	Wij vragen ondernemingen die bij de verkoop en productie van alcohol zijn betrokken, maatregelen te nemen om de effecten te beperken door middel van verantwoord beleid en praktijken.	
Gokken	Wij onderkennen het potentieel schadelijke effect van gokken voor de gezondheid op zowel individueel als maatschappelijk niveau, de economie en het milieu. Gokbedrijven zijn ondernemingen die gokfaciliteiten exploiteren of bezitten, zoals casino's, renbanen of andere goktablissementen, met inbegrip van Kansspelorganisaties en online gokbedrijven.	- Ondernemingen die >15% van hun omzet uit gokproducten of -diensten halen, worden uitgesloten.
Genetische gemodificeerde organismen	Wij onderkennen de ambigüiteit en de controverse rond de effectiviteit en langetermijnpact van genetische gemodificeerde organismen (GGO's) op de gezondheid op zowel individueel als maatschappelijk niveau, de economie en het milieu. Wij vragen ondernemingen die bij de productie of het gebruik van GGO's zijn betrokken, dit in overeenstemming met nationale wetgeving en best practices in de sector te doen.	- Ondernemingen die >15% van hun omzet uit gokproducten of -diensten halen, worden uitgesloten.
CO₂-intensieve opwekking van elektriciteit	Elektriciteitsbedrijven die geen transitietraject in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs hebben ingezet, vormen een milieu- en klimaatrisico. Wij onderkennen dat elektriciteit uit meerdere bronnen moet worden opgewekt om de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs te halen en de opwarming van de aarde te beperken. Wij stimuleren ondernemingen om zich aan de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs te committeren. Wij monitoren elektriciteitsbedrijven op meerdere punten: daadwerkelijke CO₂-intensiteit (of energiemix indien deze gegevens niet beschikbaar zijn), productie van elektriciteit met kolen- of kerncentrales en omzet uit de winning van thermische steenkool.	- Ondernemingen die bij de opwekking van elektriciteit / warmte uit niet-hernieuwbare bronnen zijn betrokken of speciaal daarvoor bestemde apparatuur of diensten leveren, worden uitgesloten tenzij ze aan de volgende criteria voldoen: - de absolute productie van of capaciteit voor energiereleerde producten en diensten waarvoor kolen- of kerncentrales worden gebruikt, neemt niet structureel toe; - de absolute productie van of capaciteit voor producten en diensten die positieve bijdragen leveren, neemt toe; - de onderneming voldoet aan een of meer 'insluitingscriteria voor gebruik van fossiele brandstoffen'.

Kernenergie	Wij onderkennen de bekende en onbekende maatschappelijke en ecologische risico's als gevolg van de opwekking van kernenergie, met inbegrip van de verwerking van radioactief afval en de ontmanteling van kerncentrales.	- Ondernemingen die >5% van hun omzet uit de opwekking van kernenergie halen, worden uitgesloten, met uitzondering van activiteiten voor de ontmanteling van kerncentrales. - Ondernemingen die >15% van hun omzet uit de levering van kernenergie halen, worden uitgesloten.
Thermische steenkool	Wij onderkennen dat kolencentrales veel broeikasgassen uitstoten.	- Ondernemingen die >0% van hun omzet uit de productie, distributie en raffinage van thermische steenkool / ketelkool halen of omvangrijke kolenvoorraden aanhouden, worden uitgesloten. - Ondernemingen die >5% van hun elektriciteit met kolencentrales opwekken, worden uitgesloten.

Aanvullende uitsluitingscriteria voor staatsobligaties

Vermogensbeheer Duurzaam promoot ook dat nationale overheden goede ESG-praktijken toepassen. Staatsobligaties worden uitgesloten indien de betreffende uitgevende landen:

- het Klimaatakkoord van Parijs niet hebben geratificeerd;
- bij ernstige schendingen van mensenrechten zijn betrokken;
- geweld tegen de eigen bevolking gebruiken;
- onderdrukkende regimes hebben;
- aan (wapen)sancties van de Europese Unie of de Verenigde Naties onderhevig zijn.

Best-in-class

Voor de selectie van individuele titels en passieve aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen worden ondernemingen uitgesloten die in vergelijking met sectorgenoten relatief laag scoren op ESG-criteria op grond van door MSCI ESG-gemeten data (de MSCI ESG-rating). Het gewicht van elke indicator is per (sub)sector bepaald en staat op www.MSCI.com.

ESG-integratie

Voor het selecteren en monitoren van de individuele titels en beleggingsfondsen worden ESG-criteria gehanteerd. Dit gebeurt in elke fase van het selectieproces van beleggingsfondsen en hun beheerders. Van zoekopdracht en eerste schifting tot formeel due diligence-onderzoek en reguliere monitoring. Ons uitgangspunt is standaard dat alle beheerders;

- een beleid voor verantwoord beleggen moeten hebben vastgesteld en zich hier ook aan dienen te houden;
- dat materiële risico's en kansen op het vlak van (ondernemings)bestuur, milieu en maatschappij in het beleggingsproces zijn ingebed;
- dat de beheerders ook zelf weer de dialoog aangaan met ondernemingen waar zij in beleggen en, indien zij ruimte voor verbetering signaleren, dit doorgeven.

Alle nieuw opgenomen beleggingsfondsen in Vermogensbeheer Duurzaam onderwerpen wij aan een grondige beoordeling van de inzet van deze beheerder aan verantwoord beleggen en van de wijze waarop ESG-componenten in de strategie en het beleggingsproces van het beleggingsfonds zijn geïntegreerd. Deze en andere elementen vormen onze ESG-scorecard. Met behulp van dit instrument scoren wij beheerders op hun commitment aan verantwoord beleggen, ESG-integratie, actief aandeelhouderschap, bewijs & transparantie, maatwerk en impact. Een uitgebreide vragenlijst over verantwoord beleggen en de uitkomsten van de reguliere interne ESG-screening van fondsen vormen de input voor de ESG-scorecard. Bestaande beheerders van beleggingsfondsen waar wij al voor u in beleggen, stimuleren wij de ESG-integratie continu te verbeteren, afhankelijk van de mogelijkheden die uit het scoringsproces naar voren zijn gekomen. Dit geldt voor zowel actieve als passieve beleggingsfondsen.

Vermogensbeheer Duurzaam past via de individuele titels en bij het selecteren van beleggingsfondsen een 'best-in-class' aanpak toe en stimuleert bij beleggingen in aandelen de toepassing van goede ESG-praktijken. Aan leiders in ESG (MSCI ESG-rating AAA en AA) kent Vermogensbeheer Duurzaam een hoger gewicht versus de aandelenbenchmark toe en aan achterblijvers (MSCI ESG-rating B en CC) een lager gewicht.

Het ESG-beleid is een cruciale factor bij de selectie en monitoring van individuele titels en de beleggingsfondsen. De bovengenoemde uitsluitingscriteria zijn minimumeisen; daarnaast wordt verwacht dat uitsluiting of insluiting van ondernemingen op (onder meer) de volgende factoren is gebaseerd:

- algemene ESG-ratings;
- positieve en negatieve bijdragen aan de duurzame doelen die het beleggingsfonds promoot;
- voor beheerders van beleggingsfondsen met een actief beleggingsbeleid: een duidelijk beleid inzake actief aandeelhouderschap en positieve impact.

Alle beleggingsfondsen worden elk kwartaal gemonitord voor ons door het MRS-team van VLK Investment Management. De ESG-vereisten vormen onderdeel van deze monitoring. Wanneer Vermogensbeheer Duurzaam zijn ESG-beleid aanpast, wordt van alle onderliggende beleggingsfondsen verwacht dat zij zich aan het nieuwe beleid conformeren.

Actief aandeelhouderschap

Actief aandeelhouderschap betekent voor ons dat wij met het kapitaal dat wij voor u beheren in Vermogensbeheer Duurzaam, op verantwoorde wijze en met betrokkenheid omgaan en dat wij via engagement van de opgenomen beleggingsfondsen het stemrechten uitoefenen en zo de invloed van de beheerder gebruiken om ondernemingsgedrag ten aanzien van specifieke ESG-thema's te verbeteren en positieve verandering tot stand te brengen. Wij geloven in engagement met beleggingsfondsen waarin is belegd, met als doel positieve verandering ten aanzien van specifieke ESG-thema's tot stand te brengen (actief aandeelhouderschap). In het geval van belegging in aandelen moet het beleggingsfonds een stembeleid hebben.

Vermogensbeheer Duurzaam moedigt beheerders van beleggingsfondsen met een actief beleggingsbeleid aan hun invloed te gebruiken om ondernemingsgedrag ten aanzien van specifieke ESG-thema's te verbeteren en positieve verandering tot stand te brengen. Dit kan gebeuren via de uitoefening van stemrechten door de beleggingsfondsen op Algemene Vergaderingen van Aandeelhouders en de dialoog met ondernemingen waarin deze beleggingsfondsen zijn belegd. Ondernemingen waar de resultaten en de verbetering op het punt van ESG-gerelateerde criteria onvoldoende zijn, mogen door de beheerders van de opgenomen beleggingsfondsen worden uitgesloten. Als dit niet gebeurt, dan verwijderen wij het beleggingsfonds uiteindelijk uit Vermogensbeheer Duurzaam.

Aandeel beleggingen

Beleggingen afgestemd op de EU-taxonomie

Hoewel Vermogensbeheer Duurzaam geen duurzame beleggingsdoelstelling heeft, streeft het ernaar om het minimumaandeel duurzame beleggingen die op de EU-taxonomie zijn afgestemd, boven 0% te houden. Vermogensbeheer Duurzaam belegt direct in individuele titels of indirect via de beleggingsfondsen en houdt dan ook zowel directe als indirect op de EU-taxonomie afgestemde duurzame beleggingen aan.

De ambitie van Vermogensbeheer Duurzaam voor het minimumaandeel duurzame beleggingen is gericht op duurzame beleggingen die aan de ecologische doelstellingen 'mitigatie van klimaatverandering' en 'adaptatie aan klimaatverandering' zijn gerelateerd.

De mate waarin de beleggingen in ecologisch duurzame economische activiteiten plaatsvinden, wordt aan de hand van de omzet gemeten. Hiervoor zijn wij afhankelijk van een externe dataleverancier (MSCI ESG), die feitelijke gegevens van ondernemingen waarin is belegd, in combinatie met eigen schatting van de afstemming op de EU-taxonomie gebruikt.

Meer informatie hierover kunt u lezen in 'Informatie over hoe vermogensbeheerconcepten ecologisch en sociale kenmerken op een combinatie daarvan van die kenmerken promoot'.

Of het door Vermogensbeheer Duurzaam beoogde aandeel op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen voldoet aan de criteria zoals vastgelegd in artikel 3 van de EU-taxonomie, hoeft niet door een controleverklaring van een of meer accountants of controle door andere derden te worden bekrachtigd.

Monitoring ecologische of sociale kenmerken

De ESG-prestatie van Vermogensbeheer Duurzaam, alsook van de onderliggende beleggingen van de individuele titels en verschillende beleggingsfondsen waarin wordt belegd, worden continu gemonitord.

Individuele titels worden op weekbasis gemonitord door de beheerders van Vermogensbeheer Duurzaam of deze nog toegestaan zijn op basis van de vastgesteld ESG-criteria. Hiernaast wordt door Sustainalytics op kwartaalbasis gerapporteerd of de individuele titels voldoen aan de vastgestelde ESG-criteria.

Externe controlemechanismen omvatten:

- rapportage in overeenstemming met de normen van de SFDR.
- Duurzaamheidscreening van Sustainalytics voor individuele titels

Interne controlemechanismen omvatten:

- jaarlijkse toetsing van de prestatie aan intern vastgestelde KPI's voor duurzaamheid (inclusief reductie van CO₂-intensiteit, engagement);
- screening op kwartaalbasis van onderliggende beleggingen conform ESG-vereisten (inclusief commitments ten aanzien van CO₂-intensiteit, UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen, VN-beginselen inzake bedrijfsleven en mensenrechten (UN Guiding Principles for Business and Human Rights) en onze Principes voor verantwoord beleggen);
- maandelijkse toetsing van de samenstelling van en wijzigingen in Vermogensbeheer Duurzaam;
- dagelijkse monitoring van berichtgeving.

De controlemechanismen voor de toevoeging van nieuwe beleggingsfondsen aan Vermogensbeheer Duurzaam worden in het hoofdstuk 'Due diligence' beschreven.

Methodologieën

PAI-indicatoren

De economische activiteiten van onze portefeuilleondernemingen kunnen ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren hebben. De onderstaande tabel toont alle relevante indicatoren van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheid (Principal Adverse Impact – PAI) voor het beleggingsfonds, met inbegrip van de betreffende parameters die in het beleggingsproces worden geïntegreerd. De PAI-indicatoren worden op zowel individueel niveau (op dit niveau worden ze in de beleggingscase geïntegreerd) als op portefeuilleniveau gemonitord. Alle indicatoren worden gemonitord en openbaar gemaakt in de periodieke verslagen van Vermogensbeheer Duurzaam. Onderstaande tabel geeft nader inzicht in welke indicatoren een signaal voor actie vormen. Deze actie kan gaan om uitsluiting, integratie (in de risicobeoordeling van ondernemingen en de betreffende beleggingscase) en actief aandeelhouderschap (zoals engagement en uitoefening van stemrechten).

Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid	Parameter	Uitsluiting	Integratie	Actief aandeelhouderschap
Ecologisch (klimaatverandering)				
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten	Totale BKG-emissies	X		
BKG-emissies	Emissies scope 1, 2 (3 per 2025)	X		X
CO ₂ -voetafdruk	Emissies per belegde euro	X		X
Initiatief voor CO ₂ -emissiereductie	% ondernemingen zonder doelstelling	X	X	X
Aandeel niet-hernieuwbare energie	% niet-hernieuwbare energie		X	
BKG-intensiteit van ondernemingen waarin is belegd	Emissies per euro omzet	X	X	X
Sociaal ('Geen ernstige afbreuk doen')				
Schending van beginselen UNGC en OESO-richtlijnen	% beleggingen in strijd met UNGC en OESO	X		
Blootstelling aan controversiële wapens	% beleggingen in controversiële wapens	X		

BKG-emissie en CO₂-intensiteit

CO₂-intensiteit is de belangrijkste parameter voor de uitstoot van koolstof en wordt als volgt berekend:

- op basis van omzet (gewogen gemiddelde CO₂-intensiteit); dit gebruiken wij voor ons commitment, onze ambitie en onze doelstellingen;
- op basis van emissies per belegde euro.

Afstemming op EU-taxonomie

De mate waarin beleggingen in ecologisch duurzame economische activiteiten conform de EU-taxonomie plaatsvinden, wordt gemeten aan de hand van de omzet. Hiervoor gebruiken wij feitelijke gegevens van portefeuilleondernemingen in combinatie met schatting van een externe partij van de afstemming op de EU-taxonomie.

Databronnen en -verwerking

Voor de toetsing van effecten of emittenten aan ESG-criteria maken wij mogelijk gebruik van informatie en data van externe ESG-adviesbureaus en door ondernemingen zelf verstrekte data. Externe dataleveranciers omvatten, maar zijn niet beperkt tot, Institutional Shareholder Services (ISS) dat wij voor data over stemmingen, bestuur, CO₂ en SDG's gebruiken, MSCI ESG Research dat wij voor ESG-ratings van ondernemingen en data over productbetrokkenheid, UNGC en EU-taxonomie gebruiken, en Sustainalytics dat wij voor negatieve screening, ESG-risicoratings en data over productbetrokkenheid gebruiken. Alle ESG-dataleveranciers maken gebruik van geschatte en openbaar gemaakte gegevens van portefeuilleondernemingen. Het percentage geschatte gegevens verschilt per rubriek en ESG-dataleverancier.

Zowel interne als externe data worden verzameld en in meerdere data-analyse- en interne compliancesystemen verwerkt.

Via eigen onderzoek voegen wij waarde toe. Net zoals bij financiële data nemen wij niet-financiële data als uitgangspunt en vormen wij onze eigen mening daarover. Om de kwaliteit van de data te waarborgen voeren wij regelmatig overleg met de ondernemingen waarin wij beleggen en met externe dataleveranciers.

Methodologische en databeperkingen

Door externe partijen verstrekte ESG-data zijn verre van perfect. Daarom voeren wij een strikt due diligence-onderzoek uit naar de data die wij in onze ESG-processen gebruiken. Via eigen onderzoek voegen wij waarde toe. Net zoals bij financiële data, nemen wij niet-financiële data als uitgangspunt en vormen wij onze eigen mening daarover. Om de kwaliteit van de data te waarborgen, voeren wij regelmatig overleg met de ondernemingen waarin wij beleggen, en met externe dataleveranciers. Door van meerdere bronnen gebruik te maken en ons eigen due diligence-onderzoek uit te voeren, kunnen wij onjuiste informatie traceren en waarborgen dat wij aan de kenmerken en de doelstellingen van Vermogensbeheer Duurzaam voldoen.

Algemene beperkingen omvatten, maar zijn niet beperkt tot het volgende:

- **Inconsistenties.** Wij voeren een eenvoudige consistentiecheck uit op de totale ESG-scores die elke dataleverancier aan ondernemingen heeft toegekend. Idealiter laten de scores een redelijk consistent beeld zien, maar momenteel lopen ze sterk uiteen per dataleverancier. Wij hopen nog steeds dat, net zoals inmiddels bij credit ratings het geval is, de verschillen verdwijnen naarmate in de komende jaren de markt de methodologie standaardiseert.
- **Onjuiste data.** Wij signaleren dat de door externe partijen verzamelde data vaak afwijken van de door de onderneming gepubliceerde feitelijke data. Dit leidt dan in veel gevallen tot een dialoog met deze ondernemingen om hen te helpen hun informatieverschaffing te verbeteren, alsook tot overleg met dataleveranciers om hun data te corrigeren en de kwaliteit ervan te verbeteren.
- **Onvoldoende reikwijdte van dekking.** Niet alle ondernemingen worden door de belangrijkste ESG-dataleveranciers gevolgd. Wij moedigen ESG-dataleveranciers aan om alle ondernemingen binnen ons beleggingsuniversum te volgen. In enkele gevallen betalen wij dataleveranciers een vergoeding voor onderzoek naar individuele ondernemingen. Sommige dataleveranciers gebruiken een afwijkend dekkingsmodel voor kleinere ondernemingen. ESG-ratings op basis van onderzoek van second-tier leveranciers zijn minder betrouwbaar.
- **Vooringenomenheid op basis van marktkapitalisatie.** Wij merken dat, als gevolg van het streven naar transparantie, grotere ondernemingen (gemeten naar marktkapitalisatie) doorgaans uitvoeriger informatie verschaffen dan kleine en middelgrote ondernemingen die hiervoor over minder middelen beschikken. Uit ervaring is ons gebleken dat veel kleinere ondernemingen hun ESG-inspanningen heel serieus opvatten. Dataleveranciers lijken dit niet altijd te onderkennen.
- **Modelleringsaannames.** Modellen en modelleringsaannames kunnen bij de beoordeling van ESG-data tot heel verschillende uitkomsten leiden. Bijvoorbeeld vermenigvuldiging van de CO₂-intensiteit met de omzet van een onderneming. In deze formule blijven eventuele significante verschillen in bedrijfsmodellen tussen ondernemingen die formeel in dezelfde branche actief zijn, buiten beschouwing. Door de modelleringsaannames die dataleveranciers hanteren, kunnen schattingen voor Vermogensbeheer Duurzaam sterk uiteenlopen. ESG-data die op modellen berusten, controleren wij daarom vaak bij de betrokken ondernemingen zelf.
- **Omissie.** Niet alle ondernemingen verstrekken informatie aan dataleveranciers. Wij stimuleren ondernemingen om hun ESG-data aan dataleveranciers ter beschikking te stellen. Soms maken ondernemingen relevante data openbaar maar pakken ESG-dataleveranciers deze informatie niet op. In dat geval wijzen wij de dataleveranciers op de juiste verslagen of helpen wij ondernemingen om de data beschikbaar te stellen in een formaat dat voor ESG-dataleveranciers bruikbaar is.
- **Retrospectief karakter.** De meeste ESG-data zijn retrospectief. Wij moedigen ondernemingen dan ook aan om hun ambities en doelstellingen kenbaar te maken en deze ook aan de beloning van bestuurders te koppelen. Dit geeft namelijk inzicht in de richting waarin de onderneming zich beweegt.

Due diligence

Selectie

Voordat een individuele titel of beleggingsfonds direct aan Vermogensbeheer Duurzaam wordt toegevoegd, wordt een grondig due diligence-onderzoek uitgevoerd. ESG is een fundamenteel onderdeel hiervan. Een beleggingsfonds wordt gerangschikt op basis van de vier pijlers van duurzaam beleggen.

- Uitsluiting
- ESG-integratie
- Actief aandeelhouderschap (uitoefening van stemrechten voor aandelenfondsen, engagement voor actieve fondsen)
- Positieve impact.

Op basis van deze vier pijlers kennen wij in ons intern raamwerk aan elk fonds een score toe op een schaal van 1 (voldoet aan relevante regelgeving maar anderszins onvoldoende) tot 5 (sterke positieve impact, duurzaam rendement even belangrijk als financieel rendement).

Voor de selectie van individuele titels worden ondernemingen voor opname getoetst op ESG-criteria en wordt er een negatieve screening toegepast door ondernemingen met een hoge mate van omzet uit producten of activiteiten, waarvan Van Lanschot Kempen veronderstelt dat deze zeer schadelijk zijn voor mensen, de planeet of de onderneming, uit te sluiten. Op het gebied van gedrag wordt een onderneming uitgesloten indien deze een hoge of ernstige controversale score op ESG gebied heeft zoals deze wordt toegekend door Sustainalytics. Voor de productbetrokkenheid wordt de omzet van de onderneming op het gebied van bedrijfsactiviteiten door Sustainalytics gemeten. Ondernemingen waarbij (een deel van de omzet) van de bedrijfsactiviteiten aan eerder genoemde criteria voldoen worden uitgesloten.

Monitoring

Het MRS-team monitort grondig alle beleggingsfondsen (zowel externe als huisfondsen) die onderdeel zijn van Vermogensbeheer Duurzaam. Naast een uitgebreid due diligence-onderzoek bezoeken leden van het team de beheerders van deze beleggingsfondsen regelmatig. De bevindingen worden elk kwartaal gerapporteerd. Net als bij de selectie van beheerders zijn duurzaamheidscriteria volledig in het proces van monitoring geïntegreerd. Monitoring vindt plaats via het ESG-raamwerk zoals beschreven in de voorgaande paragraaf.

Elke bovengenoemde pijler bestaat uit sub criteria en omvat concrete 'best practices' die als leidraad dienen voor de beoordeling van de beheerder en kansen voor verbetering. Wij kiezen bewust voor een dialoog met de beheerders van de beleggingsfondsen. Deze dialoog (engagement) biedt ons de gelegenheid om de beheerder tot verbeteringen in het beleid aan te zetten.

Engagementbeleid

Engagement is een intensief en complex onderdeel van beleggen en kan het best op een gerichte en gestructureerde wijze worden aangepakt. Wij verwachten daarom van beheerders van beleggingsfondsen met een actief beleggingsbeleid waarin wij beleggen dat zij een duidelijk engagementbeleid hebben en daarover regelmatig verslag uitbrengen. Dit beleid en de uitkomsten vormen onderdeel van de periodieke monitoring van en bespreking met deze beheerders. Beheerders van beleggingsfondsen met een passief beleggingsbeleid kunnen ook een engagementbeleid hebben, maar dit is geen vereiste.

Als onderdeel van ons ESG due diligence-proces analyseren wij het engagementbeleid van de beleggingsfondsen. Indien relevant, doen wij aanbevelingen voor betere engagementprocedures die op duurzaamheidsgerelateerde controverses van portefeuilleondernemingen van toepassing zijn.

Zowel actieve als passieve beheerders van beleggingsfondsen kunnen ervoor kiezen om zich aan te sluiten bij een groter collectief van beleggers die gezamenlijk de dialoog met ondernemingen aangaat.

Wij verwachten van alle beheerders van aandelenbeleggingsfondsen, dat zij een duidelijk stembeleid hebben en minstens één keer per jaar verslag over hun stemgedrag uitbrengen.

Aangewezen referentiebenchmark

Op dit moment is er geen index als referentiebenchmark aangewezen voor het bereiken van de duurzaamheidsdoelstelling om het Klimaatakkoord van Parijs te realiseren en Vermogensbeheer Duurzaam te decarboniseren tot netto nul in 2050. Vermogensbeheer Duurzaam heeft zich ertoe verbonden om een bijdrage aan het Klimaatakkoord van Parijs te leveren en streeft dan ook naar een CO₂-intensiteit die geringer is dan die van de op het Klimaatakkoord van Parijs afgestemde EU-benchmark. Deze benchmark gaat uit van een vermindering met 50% per eind 2019 versus de regionale benchmark voor aandelenbeleggingen en vervolgens een verdere daling met 7% per jaar.

PRIVATE BANKING

Hooge Steenweg 29
5211 JN 's-Hertogenbosch
Postbus 1021
5200 HC 's-Hertogenbosch

T 0800 1737
vanlanschotkempen.com/private-banking